

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/539/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713211528
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713211528.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členiek senátu JUDr. Evy Kmeťovej a JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických vezňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, v konaní právne zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi R. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/X, XXX XX U. N. o zaplatenie zmenkovej sumy 1.243,15 Eur s prísl., o odvolaní odporcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/130/2013-105 zo dňa 24. júla 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

?

Rozhodnutie Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/130/2013-105 zo dňa 24. júla 2014
p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozhodnutím okresný súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 1.243,15 Eur spolu so zmenkovým príslušenstvom v rozsahu dohodnutého zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, zákonného zmenkového úroku 6% ročne a zmenkovej odmeny vo výške 7,08 Eur. Zároveň ho zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku vo výške 74,50 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 166,13 Eur.

Prvostupňový súd tak v plnom rozsahu vyhovel navrhovateľovi, ktorý sa v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) domáhal, aby súd zaviazal odporcu k zaplateniu zmenkovej sumy vo výške 1.243,15 Eur s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 08.01.2009 na zmenkovú sumu 2.123,15 Eur, pričom sa zaviazal aj na úhradu zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 23.04.2010. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doteraz zaplatil 880 Eur, z toho na zmenkovú sumu uhradil 880 Eur a na úroky 0 Eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou "bez protestu" indosant nenechal uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že navrhovateľ uplatnil svoje právo z indosovanej zmenky, ktorá obsahovala všetky formálne aj materiálne náležitosti tak, ako to ustanovuje § 75 zák. č. 191/1950 Sb. pričom odporca nevzniesol žiadne námietky v zmysle § 17 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., ani v zmysle § 10 zák. č. 191/1950 Sb.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) a navrhovateľovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal právo na náhradu trov konania za

zaplatený súdny poplatok vo výške 74,59 Eur a trovy právneho zastúpenia navrhovateľa vo výške 166,13 Eur vrátane DPH.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici zrušil napadnutý rozsudok a uložil navrhovateľovi znížiť úrok, nakoľko pôžička od spoločnosti je v podstate úžera. Odporca v dovolaní uviedol, že dlžnú sumu spoločnosti splatil a domnieva sa, že zmenkový úrok je neprimerane vysoký. Je vo veľmi ťažkej finančnej situácii pre svoju ľahkomyselnosť a tieseň v ktorej sa nachádzal v čase podpísania zmluvy o pôžičke so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. V súčasnej dobe má tri exekúcie a splácanie zmenkového úroku je preňho likvidačné, pretože na jednorazové splatenie celej sumy nemá finančné prostriedky, žije zo sumy 50 Eur mesačne, je diabetik a potrebuje pravidelne lieky. Ďalej uviedol, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. využila nadvládu nad ním ako dlžníkom, nakoľko bol v tom čase v ťažkých a zúfalých pomeroch, čo je v rozpore s dobrými mravmi.

K odvolaniu odporcu podal písomné vyjadrenie navrhovateľ a navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Vo vyjadrení uviedol, že zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Navrhovateľ uviedol, že súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky náležitosti uvedené v zákone zmenkovom a šekovom. Dokázal ňou jasne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky. Navrhovateľ je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať alebo podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Upozornil na ust. čl. I. § 17 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z uvedeného podľa navrhovateľa jednoznačne vyplýva, že odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Za určitých okolností je síce prípustné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Navrhovateľ vo vyjadrení odkázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa.

K otázke zmenkového úroku navrhovateľ uviedol, že odporca zmenku podpísal dobrovoľne, išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Odporca teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou súhlasil.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovenia

§ 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods.2 OSP. Rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený v zmysle § 211 ods. 2 a § 156 ods. 1 OSP a v zmysle § 156 ods. 3 OSP bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Banskej Bystrici. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že odporca vystavil blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ riadne podpísal. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy a záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zmenkovú sumu. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku pri vystavení zmenky vyplnené neboli. Doplnil ich pôvodný majiteľ zmenky. Zmenka bola vystavená ako zmenka na videnie (pri predložení) splatná v sídle pôvodného majiteľa zmenky s tým, že na zmenke bolo určené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená „bez protestu“. Na rubovej strane zmenky bol uvedený indosament, ktorým bola zmenka prevedená z pôvodného vlastníka zmenky na navrhovateľa v konaní. Výšku zmenkového úroku 0,25 % denne vyplnil do zmenky vystaviteľ pri jej podpise.

Okresný súd zaslal v zmysle Nariadenia odporcovi Tlačivo „C“ - tlačivo na odpoveď, ktoré odporca prevzal dňa 02.09.2013. Odporca vyplnené tlačivo na odpoveď súdu späť nezaslal a v priebehu konania na prvom stupni sa k veci nevyjadril.

Podľa čl. 7. bod 1. „Nariadenia“, do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách, ust. v čl. 5 ods. 3, alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok, alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti, týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s čl. 9, alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania

Podľa čl. 7. bod 3. „Nariadenia“, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ust. v čl. 5 ods. 3, alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo proti pohľadávke.

Podľa čl. 5. bod 1. „Nariadenia“, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 19. „Nariadenia“, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I § 75 zák. č. 190/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového (ďalej len ZZŠ) vlastná zmenka obsahuje:

- 1.) označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
- 2.) bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
- 3.) údaj zročnosti;
- 4.) údaj miesta kde sa má platiť;
- 5.) meno toho, komu, alebo na rad koho sa má platiť;
- 6.) dátum a miesto vystavenia zmenky;
- 7.) podpis vystaviteľa

Podľa čl. I § 5 ods. 1 ZZŠ v zmenke zročnej na videnie, alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 5 ods. 2 ZZŠ úrokovú mieru treba udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 5 ods. 3 ZZŠ úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený iný deň.

Podľa čl. I § 10 ZZŠ ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou.

Podľa čl. I § 17 ZZŠ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I § 34 ods. 1 ZZŠ zmenka na videnie je zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do 1 roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť, alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaných dôkazov vec správne právne posúdil.

Prvostupňový súd správne zistil, že navrhovateľ si uplatňuje svoj nárok z indosovanej zmenky a správne tiež zistil, že zmenka obsahuje všetky formálne aj materiálne náležitosti v zmysle Zákona zmenkového a šekového.

Odporca v odvolaní nenamietol platnosť zmenky ako takej, nepoprel, že predloženú zmenku vystavil a nepreukázal, že by navrhovateľovi ako majiteľovi zmenky doposiaľ zo zmenky plnil. Návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutie okresného súdu odôvodnil tým, že nedisponuje finančnými prostriedkami na zaplatenie dlžnej sumy a tým, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25% denne je neprímerane vysoký.

Ako odvolací súd zistil z predloženej zmenky, zmenkový úrok v namietanej výške 0,25% denne bol vpísaný do blankozmenky už v čase jej vystavenia, čím sa vystaviteľ zaviazal pre prípad nesplnenia svojej povinnosti splatiť zmenkovú istinu pri predložení majiteľovi zmenky aj zmenkové úroky vo výške 0,25% denne. Táto výška zmenkových úrokov nebola dopísaná do zmenky prvým majiteľom zmenky ani iným ďalším majiteľom zmenky a ako sankcia pre prípad nezaplatenia zmenkovej sumy bola súčasťou vystavenej zmenky, čiže túto povinnosť na seba prevzal dobrovoľne odporca ako vystaviteľ sám svojím podpisom na zmenke.

Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že odporca sa v priebehu konania na súde prvého stupňa k veci nevyjadril. V zmysle čl. 7 bod 3 Nariadenia je v prípade, ak odporca do 30 dní nedoručí konajúcejmu súdu vyplnené Tlačivo „C“ na odpoveď povinný vydať rozsudok o pohľadávke, alebo proti pohľadávke. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ odporca ostal v prvostupňovom konaní nečinný, okresný súd bol v zmysle nariadenia povinný návrhu navrhovateľa vyhovieť.

Odporca namieta rozpor dohodnutej zmenkovej sumy s dobrými mravmi až v priebehu odvolacieho konania. V zmysle ust. § 205a OSP pritom odvolací súd prihliada ku skutočnostiam alebo dôkazom, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa iba za podmienok špecifikovaných v cit. ustanovení § 205a OSP, pričom v prejednávanej veci podmienky tohto ustanovenia splnené nie sú. K uvedeným námietkam vzneseným v odvolacom konaní tak odvolací súd nemôže prihliadnuť.

Nad rámec tejto skutočnosti však odvolací súd uvádza, že okresný súd by bol oprávnený posudzovať námietku, že zmenkový úrok je v rozpore s dobrými mravmi iba vtedy, ak by boli splnené podmienky na to, aby sa zaoberal kauzálnymi súvislosťami pri vyplnení zmenky. Ako prvostupňový súd správne zistil, navrhovateľ nadobudol zmenku indosamentom, preto je uplatnenie kauzálnych námietok voči nemu podmienené unesením dôkazného bremena zo strany odporcu v zmysle čl. I §17 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého odporca nemôže robiť navrhovateľovi námietky, ktoré sa zakladajú len na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi zmenky, s výnimkou situácie, ak by navrhovateľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na jeho škodu. Odporca však existenciu námietky v zmysle čl. I § 17 ZŠZ v konaní nepreukázal, preto prvostupňový súd správne rozhodol na základe návrhu o nároku vyplývajúceho z predloženej zmenky a neposudzoval kauzálne súvislosti jej vystavenia vrátane výšky dohodnutého zmenkového úroku uvedeného na zmenke, s ktorým odporca ako vystaviteľ nesporne súhlasil.

Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré je vo výroku vecne správne, podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval odvolací súd podľa čl. 16 Nariadenia v nadväznosti na čl. 19 Nariadenia a ust. § 224 ods. 1 a § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ bol v odvolacom konaní úspešný a vo vyjadrení k odvolaniu si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Pri vyhodnotení, či trovy právneho zastúpenia boli v odvolacom konaní navrhovateľom vynaložené účelne, vychádzal odvolací súd z aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý v odôvodnení svojich rozhodnutí 6Mcdo/5/2013 zo dňa 19.03.2014 a 6Mcdo/9/2013 zo dňa 20.06.2014 uviedol, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v SR, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde.

Ako odvolací súd zistil, podania navrhovateľa v prejednávanej veci majú charakter formulárových podaní, ktoré sa v jednotlivých konaniach vedených na súdoch v Slovenskej republike riešia individualizáciou odporcu a výšky uplatňovanej pohľadávky, avšak čo do obsahu vyjadrení ostávajú totožné. Úkony právneho zástupcu tak neobsahujú špecifický individuálny vklad poskytovateľa právnej služby a ostávajú vo forme čisto administratívnej záležitosti. Ako je uvedené aj v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, v konaniach v ktorých účastník podáva všeobecne formulované (formulárové) vyjadrenia sú súdy povinné konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo, čím nie je účastníkovi odňatá možnosť zvoliť si v konaní právneho zástupcu. Rozhodnutie o neúčelnosti trov konania sa týka posúdenia skutočnosti, či účelom vykonaných úkonov právnej služby bolo nadobudnutie práva na zaplatenie právneho zastúpenia alebo účelom bolo primárne poskytnutie právnej služby zastúpenému účastníkovi, ktorý by bez využitia týchto služieb v konaní nebol úspešný. V prípade tzv. hromadných vecí (konaní v skutkovo a právne totožných právnych sporoch) sa účelným javí poskytnutie právnej služby v tých prípadoch, kedy je vyjadrenie vypracované právnym zástupcom účastníka individualizované, osobitne reaguje na špecifiká prebiehajúceho konania a obsahuje nové skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. V prejednávanej veci malo podanie právneho zástupcu navrhovateľa v odvolacom konaní charakter všeobecných formulárových vyjadrení, preto ho nie je možné označiť za individualizované. Z týchto dôvodov odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.